

- при перевірці фронтальних самостійних робіт (швидкий контроль результатів);
- при вирішенні завдань навчального характеру (виконання малюнків; відпрацювання певних навичок і вмінь);
- при організації дослідницької діяльності учнів.

Застосування комп'ютера дозволяє і викладачу, і студенту контролювати хід засвоєння нового навчального матеріалу, формування необхідних умінь. У студентів розвиваються навички самоконтролю, спільної (групової) роботи, своєчасно визначати помилки, усувати їх і навіть попереджувати їх появу.

Найпростішою на сьогодні програмою, яка допомагає урізноманітнити заняття, є програма Power Point. Використовувати комп'ютерні презентації можна на заняттях будь-якого типу[3].

При застосуванні технічних засобів навчання і інформаційних технологій слід зважати на властивості людини, її органів чуття до сприйняття повідомлень. Зір і слух найпотужніші та ефективні канали передачі і прийому інформації. Чим різноманітніше буде подання інформації, тим ефективніше буде процес її засвоєння. Загалом, інформаційні технології можуть покращити доступність, ефективність та цікавість навчання, роблячи його більш інтерактивним та індивідуалізованим.

Література:

1. Гейміфікація у навчанні: як перетворити урок на гру [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://buki.com.ua/news/scho-take-geimifikatsiia/> (дата звернення: 30.11.2023)

2. Кравченко О.В. Роль інформаційних технологій в сучасному освітньому просторі [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://naurok.com.ua/rol-informaciynih-tehnologi-v-suchasnomu-osvitnomu-prostori-135431.html> (дата звернення 30.11.2023)

3. Лімачко В.В. Використання інтерактивних технологій на уроках інформатики як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів [Електронний ресурс]-Режим доступу: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-interaktivnih-tehnologiy-na-urokah-informatiki-yak-zasobu-aktivizaci-navchalno-piznavalno-diyalnosti-uchniv-323674.html> (дата звернення 30.11.2023)

Пелих А.О., здобувач гр. ТБ 23 МБ-2

Андрощук І. О., канд. екон. наук., доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ

У сучасному світі, що постійно трансформується під впливом глобалізації та технологічних змін, інтернаціоналізація бізнесу стає необхідністю для підприємств, які прагнуть забезпечити сталий розвиток та конкурентоспроможність. Аналіз глобальних ринків свідчить про стрімке зростання тенденції розширення підприємств за межі національних кордонів. Це стає можливим завдяки розширенню технологічних можливостей та зменшення транспортних, комунікаційних бар'єрів.

Процес інтернаціоналізації бізнесу в умовах глобалізації вивчали такі вчені як: Є. Савельєв, Д.Джонсон, К. Поулсон, К. Тернер, Ю. Козак, С. Мочерний, Н. Єфремов, Є. Панченко, та інші. Аналіз праць яких дає змогу відзначити, що інтернаціоналізація бізнесу - це стратегічний процес, за допомогою якого підприємство розширює свою діяльність за межі внутрішнього ринку та вступає на міжнародні ринки. Цей процес передбачає адаптацію бізнес-стратегій та операцій до умов зовнішніх ринків, країн, де компанія розширює свою присутність.

Інтернаціоналізація компаній, ринків, галузей, а також національних господарств є частиною такого процесу, як глобалізація. Обидва поняття описують як процес, так і стан, але глобалізація це більш широкий соціальний та економічний феномен, який описує інтеграцію та взаємозв'язок країн та ринків у всесвітньому масштабі. Вона охоплює не лише бізнес, а й культуру, політику, технології та інші аспекти суспільного життя та розглядає всі ринки і національні економіки на одному рівні, тоді як інтернаціоналізація враховує економічні та культурні відмінності та специфіку різних країн [3].

Інтернаціоналізація бізнесу може приймати різні форми, включаючи експорт товарів та послуг, створення спільних підприємств, філіали, дочірні підприємства, транснаціональних компаній, франчайзинг, прямі інвестиції за кордоном, а також інші стратегії [1]. Метою інтернаціоналізації є збільшення обсягів продажів, отримання нових ринків, диверсифікація ризиків та отримання конкурентних переваг у глобальному масштабі.

Цей процес вимагає вивчення міжнародного бізнес-середовища, розуміння культурних, економічних, юридичних та політичних особливостей країн, де діє підприємство. Крім того, ефективна інтернаціоналізація передбачає вивчення конкуренції на міжнародних ринках, розробку адаптованих маркетингових стратегій та управління логістичними викликами, пов'язаними з глобальними постачальницькими цілями.

Тенденції інтернаціоналізації бізнесу постійно змінюються під впливом глобальних економічних, технологічних та соціокультурних факторів. До ключових напрямів, що визначають сучасні тенденції інтернаціоналізації бізнесу слід віднести такі:

- цифрова трансформація та технологічна інновація: розвиток технологій створює нові можливості для підприємств розширювати свою діяльність за межі національних кордонів. Використання інноваційних технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та Інтернет промов, сприяє покращенню процесів управління та взаємодії з міжнародними партнерами;

- глобальна конкуренція та ринкові трансформації: збільшення конкуренції на світовому ринку змушує підприємства шукати нові стратегії для досягнення конкурентних переваг. Ринкові трансформації, такі як зміни у споживчих уподобаннях та економічні коливання, впливають на підходи до розвитку нових ринків;

- глобалізація постачальницьких ланцюгів: підприємства стають більш залежними від глобальних ланцюгів постачання, що може призводити до підвищення ефективності, але також збільшує ризики управління постачанням;

- роль екологічної та соціальної відповідальності: зростаюча увага до екологічних та соціальних питань впливає на стратегії інтернаціоналізації, вимагаючи від підприємств враховувати сталість та етичність у своїй діяльності;

- адаптація до культурних особливостей: успішна інтернаціоналізація передбачає уважне вивчення та адаптацію до різних культур, що може включати зміни у маркетингових стратегіях та продуктовому портфелі;

- зростання важливості регуляторних аспектів: зміни в міжнародному законодавстві та торговельних угодах можуть впливати на обсяги та структуру міжнародної діяльності підприємств;

- геополітичні ризики: підприємства повинні уважно враховувати геополітичні чинники, такі як торговельні суперечки та політичні нестабільності, при формуванні своїх міжнародних стратегій [2].

Сучасні тенденції розвитку форм міжнародного бізнесу охоплюють вихід транснаціональними компаніями на зарубіжні ринки шляхом прямого іноземного інвестування, венчурного інвестування, міжнародного виробництва та ІТ-компаніями.

Після значного відновлення у 2021 році світові глобальні прямі іноземні інвестиції (ПІІ) знизилися на 12% у 2022 році до 1,3 трильйона доларів США головним чином через глобальні кризи, що накладалися одна на одну – війна в Україні, високі ціни на продовольство та енергоносії та стрімке зростання державного боргу, але потоки до країн, що розвиваються, зросли на 4%. Міжнародні інвестиції у виробництво відновлюваної енергії, зокрема сонячної та вітрової, також продовжували зростати, але на 8% повільніше, ніж 50%, зафіксовані у 2021 році. Примітно, що оголошені проекти у виробництві батарей зросли втричі до понад 100 мільярдів доларів у 2022 році [4]. Глобальні потоки ПІІ відновилися до 727 мільярдів доларів США в першій половині 2023 року, але залишилися на 30% нижчими за рівень, зафіксований у першій половині 2022 року. Значна частина збільшення припала на перший квартал 2023 року, тоді як світові потоки ПІІ впали на 44% у 2 квартал 2023 року порівняно з попереднім кварталом [5]. Спостерігається збільшення виходу транснаціональних компаній на зарубіжні ринки за допомогою прямих іноземних інвестицій, венчурного інвестування, міжнародного виробництва та високотехнологічних компаній. Глобальні компанії використовують стратегічні підходи, такі як інтерналізація, зниження трансакційних витрат, ПІІ-переваги та використання передових знань та технологій для досягнення конкурентних переваг.

Інтернаціоналізації бізнесу мають свої переваги, які сприяють сталому розвитку та конкурентоспроможності. Ось деякі з основних переваг:

- збільшення обсягів продажу;
- диверсифікація ризиків;
- доступ до нових ресурсів;
- зниження витрат виробництва;
- збільшення конкурентоспроможності;
- використання економії масштабу;
- поширення бренду та репутації;
- можливості для стратегічних партнерства [1].

Перед інтернаціоналізацією бізнесу стоїть низка викликів та складнощів, і компанії повинні прискіпливо розглядати ці аспекти, якщо вони прагнуть успішно розширюватися на міжнародні ринки.

До основних викликів слід віднести: культурні відмінності, правові аспекти, економічні бар'єри, серед них такі як: валютні ризики та коливання валютних курсів, варіації економічного розвитку та рівні доходів у різних країнах, конкуренція, фінансові обмеження, технологічні труднощі.

Зазначені виклики варіюються залежно від конкретної галузі, ринку та країни. Успішна інтернаціоналізація вимагає детального дослідження та стратегічного підходу до кожного з цих аспектів.

Отже, сучасні тенденції інтернаціоналізації бізнесу свідчать про те, що глобальна економіка продовжує еволюціонувати, і компанії розвивають нові стратегії для розширення своєї присутності на міжнародному ринку.

Література:

- 1 Гуткевич С.О. Міжнародна економіка: підруч. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс». 2021. 428 с.
- 2 Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях. Підруч. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с.
- 3 Орехова Т.В. Міжнародний бізнес: навч. посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 425 с.
- 4 World Investment Report 2023. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023> (дата звернення: 04.12.2023)
- 5 Звіт fDI за 2023 рік. URL: <https://www.fdiinsights.com/fdi/report2023> (дата звернення: 05.12.2023)